

FOCUS · L'impacte de la demografia sobre el mercat laboral: desafiament superable?

Sovint, la demografia s'esmenta com un dels factors que afectarà de manera negativa el creixement de la zona de l'euro. En concret, preocupa la reducció de la població en edat de treballar, que, a la zona de l'euro, va començar a disminuir el 2010 i que, en els cinc últims anys, presenta, de mitjana, un ritme de descens del 0,16% anual.

Les previsions demogràfiques indiquen que la població de la zona de l'euro, que va augmentar dels 332 milions del 2010 fins als 335 milions del 2015, es reduirà lleugerament fins als 333 milions el 2020 si no es produeixen fluxos migratoris en termes nets.¹ No obstant això, no tots els grups d'edat tindran la mateixa evolució: el nombre d'individus en edat laboral, entre els 15 i els 64 anys, es reduirà a una velocitat superior: entre el 2015 i el 2020, disminuirà, de mitjana, el 0,3% anual. Així, el percentatge de població en edat laboral sobre el total es reduirà de manera significativa en aquest breu període, del 65,1% fins al 63,5%. S'espera que la disminució de la població en edat de treballar sigui generalitzada a tots els països de la zona de l'euro, i és preocupant, ja que, entre altres coses, podria reduir el creixement si no augmenta l'increment de la productivitat, o si no augmenten els fluxos migratoris o la participació laboral.

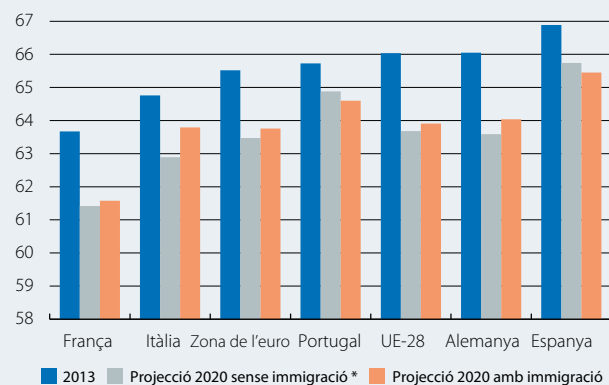
Si ens centrem en els fluxos migratoris, segons les projeccions de la Comissió Europea, permetran que la població en edat laboral al conjunt de la zona de l'euro augmenti l'1,6% entre el 2015 i el 2020. No obstant això, les diferències entre països són importants. En alguns països, les sortides netes d'immigrants podrien reduir encara més la població en edat laboral, com a Espanya (-1,6%) o a Portugal (-1,4%). En canvi, s'espera que la immigració l'augmenti a Alemanya (+2,5%) i a Itàlia (+4,6%). Cal tenir en compte que hi ha molta incertesa sobre els fluxos migratoris, ja que els factors econòmics i geopolítics els poden modificar ràpidament.

La preocupació sobre la possible reducció de la població en edat laboral queda encara més matisada quan es té en compte la possible contribució d'una major participació laboral. El 72,5% de la població en edat laboral (uns 158 milions) estava ocupada o buscant feina el 2015. Un augment de la taxa de participació d'1,0 p. p. entre el 2015 i el 2020, fins al 73,5%, mantindria el nivell de població activa constant (vegeu el segon gràfic).² De fet, la Comissió Europea preveu que, per al conjunt de la zona de l'euro, la participació assoleixi el 73,6% el 2020, la qual cosa representaria un lleuger augment de la població activa. Les dones

de totes les edats i els treballadors entre 55 i 64 anys són els que augmentaran més la seva participació laboral, fins al 68,7% (+2,5 p. p.) i el 63,3% (+8,5 p. p.), respectivament, tot i que encara podrien fer-ho més si ho comparem amb la participació dels homes (el 78,5% el 2020) i de les persones entre 25 i 54 anys (el 86,1%). També en aquest àmbit les diferències entre països continuaran sent importants, i, en alguns, el marge per augmentar la taxa de participació continuarà sent ampli. A Itàlia, un país on, històricament, ha estat difícil per a les dones combinar treball i família, la taxa de participació laboral femenina prevista, del 56,6% el 2020, continuarà sent molt baixa. Per la seva banda, França continuarà amb una baixa participació de les persones de més de 54 anys, amb una taxa del 55,4% el 2020, a causa de la seva sortida del mercat laboral, molt anterior que en altres països veïns.

Població en edat laboral

(% de la població total)

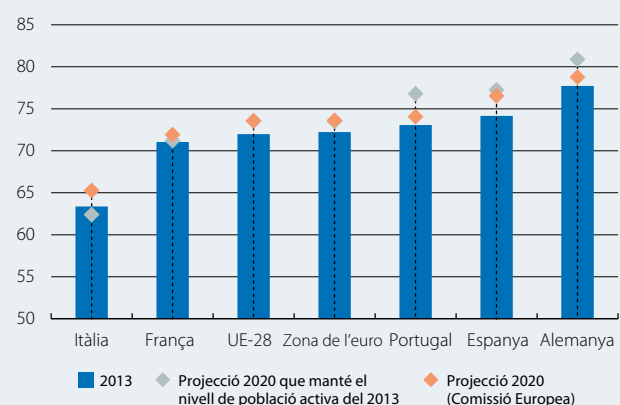

Nota: * La projecció sense immigració assumeix que els fluxos migratoris internacionals nets són zero.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de la Comissió Europea.

Taxa de participació laboral

Població activa (% de la població entre 15 i 64 anys)

Nota: Les projeccions de població de la Comissió Europea corresponen a EUROPOP2013, que utilitzen el 2013 com a any base.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de la Comissió Europea.

1. Totes les projeccions esmentades en aquest article s'han calculat a partir de les previsions de la Comissió Europea «The 2015 Ageing Report», que utilitzen les projeccions de població d'Eurostat EUROPOP2013.
2. Inclou la contribució de la immigració.